

Daniel Stenglin

Meditationes Nonnullae Juridicae De Collegio Fortvito

[Erscheinungsort nicht ermittelbar]: [Verlag nicht ermittelbar], [1761]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn887478689>

Druck Freier Zugang

Universität Bützow
Jur. Fak. 1761
Stenglin, Daniel

Bützow 081

MEDICATIONES

COLLEGIUM PORTUENSE

PHARMACOPŌEA

Q. D. B. V.

MEDITATIONES

NONNVLLAE JVRIDICAE

DE

COLLEGIO FORTVITO

QVAS

DOCTORATVM VTRIVSQUE JVRIS

EX

SVPREMA ET CLEMENTISSIMA
GRATIA

PER

AMPLISSIMAM FACVLTATEM JVRIDICAM, IN ACADEMIA
NOVA MECLENBVRGENSI, FRIEDERICIANA, QVÆ
EST BVETZOVII, IMPETRATVRVS,

SPECIMINIS INAVGVRALIS VICE,

AEQVIS

CENSORIBVS BENEVOLISQVE LECTORIBVS
ANNO MDCCLXI. M. SEPT.

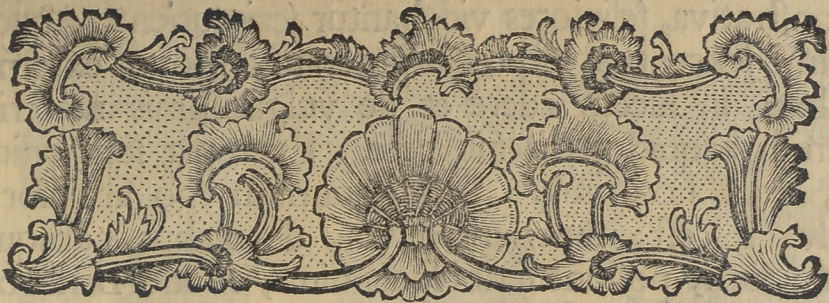
OFFERRE DEBUIT

DANIEL STENGLIN.

HAMBVRGENSIS.

1761

G. D. R. V.
MEDITATIONES
NONNULAE JURIDICAE
DE
COLLEGIO FORTVITO
QVAS
DOCTORATVM VT RIVSVE FVRIS
EX
SUPREMA ET CLEMENTISSIMA
GRATIA
PER
AMPLISSIMAM FACULTATEM JURIDICAM, IN ACADEMIA
NOVA MECLENBURGENSI, FRIEDERICIANA, QVAE
EST BVTZOVII, IMPETRATVS,
SPECIMINIS INAVGARALIS VICE,
ALQVIS
CENSORIBVS BENEFICISQVE LECTORIBVS
ANNO MDCCCLXII. M. SEPT.
OCTOBRE DEDIT
DANIEL STENGLIN
HAMBURGENSIS.

Q. D. B. V.

INGRESSVS.

Terrere videtur Historia Litteraria, scripturos, specimina, maxime juridica, quoniam, ceu Bibliothecæ probant, vix datur possibile rubrum vel obiectum, quod nondum unus vel alter, imo plures, jam fecissent suum. Tremebundus igitur fere accedit, qui, quoties exigitur, thema ambit, eligit. Posset, qui non circumspiceret, absque suo dolo, auctor, post multos sudores, ex vulgato: nihil dicitur, scribitur, quod non dictum scriptumve sit prius, incidere in suspicionem plagii litterarii. Quum ante annos increbesceret nova methodus scribendi de-

A mon-

monstrativa, feliciores videbantur scripturientes, quoniam sexcenties impressa poterant, novo externo habitu in lucem edere et de vulgatissimis materiis iterum aliquid prelis subicere. Exempla sunt odiosa, utut notissima. Sed, quorsum ego abripior? Salva res est; supersunt multa, de quibus, absque nota furti, possunt scribi specimina, modo Benevoli Lectores compositioni, ex multis, ad arctiores paginas, dederint veniam. Emergunt etiam nova incrementa, novæ opiniones et plane nova cogitata atque objecta. Ego facile evadam; non ex pruritu, sed in alium finem, scripturus inaugurale specimen, exhibeo per synthesein quandam, quæ, quæ singula habent suas sedes suosque quidem autores; verum brevi circulo tot concernentia conspici atque haberi varia, haut displicebit benigne sentientibus. En igitur specimen, de **Collegio fortuito, speciatim, qua creditores concurrentes**, quam, ad jussu, offero intuentium lectorumque gratiæ.

TRA-

TRACTATIO. GENERALIA.

I.

QUINQUE PRAELIMINARITER CONSIDERANDA.

De collegio agitur & agetur; ne autem confundantur ideae, placuit praemittere quinque sequentia.

I. Unus homo solitarius est, hoc respectu, nullus; quamvis jura Collegiorum conserventur in uno, qui solus superest: quo nomine allegari solet, lusus gratia, *lex 22. ff. de Leg. 1.* ex qua enatum est dicterium; grex conservatur in uno. De solitario sermo est, in hoc numero & talis, propitio jure, in orbe & Republica non est tolerabilis, si scilicet putaret, se exemptum ab omni civitate vivere velle. Damnamus igitur Eremitas & Anachoretas aliosque ejus furfuris sanctulos, *vid. B. STOLLII diss. spec.* Universus mundus,

qua' inhabitatores, est Collegium, in conceptu philosophico, id quod parit conclusiones arduas, etiam in Jure N. & G. Theologice omnia comprehenduntur in quaestione: Wer ist dein Nächster? & in responsione catechetica: alle Menschen. Hominem vocant animal sociabile; bene! Sed quam vellemus, omnes sociabiles etiam esse sociales; gesellig enim minus est quam gesellschaftlich. Qui, ex suis causis, vivunt solitarii, media in Repub. caveant sibi, ne malas notas sibi concilient; manent enim membra societatis & omnino tenentur aliquid negotii, in communem utilitatem in se recipere. De Monachis & monialibus iisque similibus ad Jura Canonico-Ecclesiastica differitur. Misanthropos & misocosmos alii pinxerunt. Elegans est syllogismus Wernherianus: alles, was so beschaffen, daß, wenn es alle Menschen thäten, die Welt dadurch würde ruiniret werden, das ist böse. *vid. Praef. ad Elem. J. N. Leg. CRELLII diff. de otii poena & jure magistratus, in homines otiosos, Vit. 1750, maxime in rubr. V. cui add. CRVS. de indiciis, P. I. c. 21.*

- II. Societates in genere & Collegia differunt valde. Cogitetur de tribus societatibus, in una domo perfecta, conjugali nempe, paterna & herili. Societates mercatoriae, aliae, inter privatos, non sunt collegia; nisi ad mercatorias accesserit confirmatio publica. *vid. WERLHOF, de judicio Admiralitatis Hamburgensis. Helmst. 1709. PAVLI diff. de Jure Belli Societatis merc. majoris privilegiatae, vulgo eine octroyrten Handels-Compagnie, Halæ 1751.*
- III. Communiones soepe cum Societatibus confunduntur. *Inspiciatur tit. ff. pro socio & conf. ille Comm. div. add. tit. Juris Lub. Lib. III. 13. von Gemeinschaft, ohne Gesellschaft. vid. MEV. & STEIN. ad eundem, qui & latine inscribitur, de communione. De communione bonorum conjugali, quæ est Eridos pomum, differere non vacat. Remittimus, qua Jus Lub. ad Duumviros extantiores, VOGTIVM & ZERRAHNIVM, qui sunt scriptores speciales. Communiones sunt vel legales & statutariae, vel pactitiae. Aliae ineuntur, in alias incidunt nonnulli, de quibus in hac dissertatione potissimum*

potissimum agetur. Nomina omnium a præpositione *cum*, mutata in *co*, *col*, *con*, *cor* & *com* habent vocis initium. Hinc v. gr. coheredes, collegæ, collegatarii, confidejussores, correi, composseffores etc. Obiter adjicimus, quod cum HEINECCIO, statuente, in *Elem. Inst. S. fin. tit. de societate*, dissoluturos societatem, instituendam habere actionem communi dividundo, non faciamus. Sed hodie nodus foret in scripo quæsitus, & *all. lex. I. ff. comm. divid.* cantat. Vid. tamen particula: *magis* & clausulæ instrumentorum.

- IV. Collegia, quæ sunt corporis notione personæque moralis & mysticæ conceptu digna, sunt legitime inita, confirmata. *vid. l. t. & alia ff. quod cujusque univ.* Cujus tituli Exegetæ, de modis constituendi, de faciebus et formis, qua directiones, obligationes, alia, ad ultima usque, de modis desinendi, tradunt exponuntque. Qua numerum personarum, est quidem in proverbio: *Tres faciunt Collegium*, per l. 85. ff. de V. S.; sed respiciendum est quodvis exemplum & dominatur prudens arbitrium. Sufficit interdum, quod uni unus sit conjunctus. *vid. STRYK. U. M. tit. ff. all.* ubi de primis initiis illustris Acad. Halensis, qua Fac. Medicam.

Legi merentur, speciales de Artificum & Opificum Collegiis, scriptores, quos inter cininet *Adr. BEIERVS*, qui solus haud parvum Tomum effecit. *Leg. insignis diss. HEINECCIANA, von Handwerks-Zünften.*

- V. Collegii constitutio, quia legitime (quæ vox bonum infert finem) fieri debet, excitat ideam criminis, quoties nempe, absque permissione superiorum, coire atque coalescere audent homines. *Vid. tot. tit. ff. de Colleg. & Corp. add. l. 1. ff. ad L. Jul. Maj. Ord. Pol. Imp.* titulis concernentibus. Conf. Leges Academiæ & tot edicta, contra Nationalismum, Pennalismum & Schoristas. *Evolv. Rost. Entw. Ord. Pol. Meckl. de an. 1572 titulis. von Innungen, Gilden, Bruderschaften. Add. tit. Jur. Lub. de*

conventiculis illicitis & licitis, von ungebührlichen und gebührlichen Zusammenkünften, qui dura minatur, Lib. IV. 13. Præscribuntur Leges, restringuntur, corriguntur excessus. Quæ collegia opificum, videantur, quæ Augustissimus Imperator & Imperium, conf. diff. FLOERCKII, Juri primarii, de consortio Imperatoris & Statuum Imp. in potestate legislativa & judiciaria, genuino fundamento, recursus ad comitia, Halæ 1756. Duces, Principes & Resp. ordinarunt, ab omni tempore, ad ultima usque conclusa, de d. 22 Jun. 16 Aug. & 4 Sept. 1731. quæ in his temis publicata d. 30. Sept. 1732.

Qua antiquas Societates Mecklenburgicas, quas vocabant Kalands, distinctas, in Herren- & Glenden-Kalands, videantur, ad partem, ea quæ exhibet collectio litteraria Rostochiensis, f. r. Etwas, passim. Degenerabant pia alias instituta, ut consuetissimum, in asotiam, unde emanarunt inhibitiones Papales atque Episcopales. Vocabatur una species conventuum Grahl, quæ sub pœna banni abrogata: verbum gråhlen, cum inordinato strepitu, inter pocula sonorus esse, inde a posteriori derivare, quid vetat.

Ad omnis generis societates, etiam litterarias, requiruntur confirmationes; semper suspicio & periculum subest, quod coeuntes aliquid moliantur, vel contra religionem & honestatem, vel contra Remp. Unica noscitur hodie, per Europam dispersa, quæ est hæcenus passim anomala. Alterum vel ex satyra est ortum, vel disparuit. Qua religionem *vid.* Collectio insignis tot edictorum.

II.

MUNDVS OPTIMVS NEQVIT CONCIPI, SINE POLITIA ET SOCIETATIBVS, IMPERIIS, REGNIS, CET.

- I. In ipso statu innocentia, si homines in eodem mansissent, politicus ordo obtinuisset. Rexissent Seniores familiarum cultumque sacrum in coetu direxissent; Pauci fuissent capita plurimorum.

II. Univer-

- II. Univerſum genus humanum ſibi ut Collegium concipere, ceu jam inſperſum, haud inanis eſt philoſophia.
- III. Quoniam in omnimoda communione poſitiva vivere, humana non patitur conditio: e re fuit mortalium, coire in Societates particulares. Legantur, qui de cauſa impulſiva, conſtituendarum civitatum, diſſeruerunt, inter quos, ſat multos, noſtro ævo eminet L. B. de WOLF. *vid. ejusdem P. VIII. Juris Nat. Cap. I. § 3.* Cum voluptate leguntur, quæ a ſermone, a ſolitudinis tadio, hinc converſationis appetitu, item ab utilitate conjunctionis, fiunt argumenra. Hobbeſiana, argute contraria, cum ſanis commentariis, non niſi hoſpites latent. PVFEND. *Lib. VII. de J. N. § G. cap. I. §. 4.* ſcribit: *adeoque homines in civitates non ultroneus quaſi nature ductus, ſed graviorum malorum evitatio impulit.* Solipſi & egoiſtæ ſunt fratres ridiculorum Idealistarum.
- IV. Hiſtoria vult attendi atque conſuli, a Patriarchis & a forti venatore Nimtodo, per omnia tempora, accepto Monarchiarum conceptu ſobrio & non Scholaſtico vulgari. Intueamur illuſtrem laborem *Bergerianum*, ſ. t. *Synchroniſtiſche Univerſal-Hiſtorie*, & addatur STRVII *Uniſverſal-Hiſtorie*, p. 18. *ad rubr.* von denen vier groſſen Reichen. Legantur S. I. notabiliſſima verba: Es werden, in der Hiſtorie vier groſſe Reiche bemerket, die man inſgemein Monarchien zu nennen pfleget = = = welche Lehre aber groſſe Wiedersprüche gefunden, indem einige ſolche ganz und gar verworfen; andre, daß deren weit mehrere zu rechnen, behaupten, oder ſolche annoch in dem alten Teſtament ſuchen wollen. = = = Es rühren, die Contradiotiones, theils daher, weilten man ſich des Worts Monarchie bedienet, deren freylich wol hundert zu zählen; theils, weilten man des Daniels Prophezeung nicht zum Fundament ſezet, und wie ſolche bis an das Ende der Welt gerichtet, betrachtet. Legantur ſequentia, juxta §§. & ſectiones ulteriores. Opus eſt temperamento. *Evolv. Propheta Ezechiel, cap. 26. & 31. coll. Dan, cap. 2.*

V. Liceat

V. Liceat præcedentibus Pufendorffianis verbis addere sequentia: *Illi, quos officii rationes jungunt, forensam quandam amicitiam ineunt, plus mutui metus, quam amoris habentes & cui potius externorum signorum fallax apparatus, quam sincera animorum conjunctio adest.* Passus de metu imaginationem rapit in scabiosam quæstionem: *An primum in orbe Deum fecerit timor.* Sibilare tandem desistant viperae. Gott und die Natur, ita HOFMANN *Lib. I. von der Zufriedenheit*, S. 18. lassen sich, weder durch Gewalt, noch Kunst umstossen. Recht muß doch recht, wahr muß doch wahr, gut muß doch gut, böß muß doch böß bleiben, wenn auch zehnmahlhunderttausend Mann sich vereinigten, es mit Carthaunen und Feuer-Mörsern umzukehren.

VI. In omni corpore majori, quale quivis est status quavisque Respub. etiam in sensu laxiori sumta, emergunt Collegia minora & subordinata, quæ suis reguntur legibus & statutis scil. a superiori, absque captatione vocis, confirmante datis, approbatis. Notentur die Morgensprachen und Rollen, de quibus in textu Lubecensi allegato.

SECTIO SECVNDA,

SPECIALIS.

CONDITIO COLLEGIORVM FORTVITORVM EXPENDITVR.

I. **A**ltiora non sunt in themate, ubi nempe, ut supra dictum, pauci regunt, plurimi opediunt; de subordinatis, maxime fortuitis, collegiis est sermo. Fortuita autem sunt, quæ absque præmeditatione atque prædeliberatione, oriuntur atque existunt; incidunt enim soepe duo vel plures in societatem, ubi, quid juris, venit excutiendum. Unum vel alterum sequentium exemplum videtur, qua prædeliberationem, abire a conceptis; verum respicitur ad casus fortuito emergentes, in quibus incipit idea & affectio collegii.

II. Placuit,

II. Placuit, libero stylo, ejusmodi societatem appellare collegium fortuitum, hinc artificialiter describendum, quod sit, *societas nonnullorum hominum, quos nulla junxit precedens, vel superioris auctoritas, vel conventio; sed casus plane singularis.* Accipiantur benevole sequentia.

III. Antequam autem illa proponantur, in casu inverso cogitandum erit, de hominibus, alias in societate civili viventibus, qui in statum naturalem casu quasi recidunt vel conjiciuntur & fiunt legibus quasi soluti; vel, uti exprimitur a nonnullis, in collisione legum plane fiunt sui juris, prælaturi officia erga seipfos illis, quibus alias qua proximum tenebantur. Concepianatur ejusmodi homines ceu totum mundum quendam conscientes & ad statum naturalem, media in Rep. relabentes. Controversiam cathedralem, de collisionibus legum & officiorum, bene novimus; nolumus autem immisceri, vel arbitrari, in illis, quæ non sunt sine sophismate.

IV. Facile persentiscunt Lectores, quod de juribus necessitatis extrema cogitemus. Potest ex scriptis, eo referendis, fieri bibliotheca, quæ nobis imponit cautelam, actum non esse agendum. Necessitas non habet legem, est in vulgato, quod vertit vernacula, rhythmorum amica: *Noth hat kein Geboth*: utens pariter parœmia: *Noth bricht Eisen*. Necessitas sit autem, ad illum effectum, vera, simplex & absoluta, ut cum Cicerone philosophemur. *vid. PVFEND. l. c. cap. VI. §. 1. 2.* cujus pragmaticissima sunt verba: *Pleraque leges, saltem positiva, intelliguntur excipere casum necessitatis, seu non obligare, quando ipsorum obligationem comitaturum esset malum, humanam destruens naturam, aut communi animi humani constantia superius; nisi expresse, aut per negotii naturam, iste quoque casus sit comprehensus. Unde necessitas non id quidem efficit, directe ut lex heic & nunc possit violari, seu peccatum admitti; sed, ex benevola (potius necessaria) legislatorum mente simulque natura humane consideratione, præsumitur, (statui debet) casum necessitatis, sub lege, generaliter concepta, non contineri. Legantur sequentia, nodum dubitando in scirpo quærentia.*

B

V,

- V. Conceptus mundi in compendio forte juvat has meditationes. Hic noster mundus in compendio habet homines interdum ab aliis orbis incolis plane remotos, inter quos vel jura belli veniunt exercenda vel deliberationes quasi-collegiales, inter ejusdem calamitatis, vel alius fortuitæ conſinationis, ſive loci circumscriptionis focios.
- VI. Sæpe ſatis fatigantur judicia & Jcti allegatione moderaminis inculpatæ tutelæ. Requiſita etiam & vulgus libellorum continere videtur; ſed non omnia ad vivum ita queunt reſecari, prouti cathedra & intra parietes tranquille philoſophantes, ſibi ſingula, etiam inter pocula, ea concipiunt. Parcimus nominibus, eorum, qui vitam propriam vitæ aggreſſoris poſtponi debere ſtatuunt. In aurem dicimus illis, præceptum: Du ſollt nicht tödten, etiam vetare propricidium, & avtocheiriam eſſe, ſi quis negligit deſenſionem. Qui unquam fuit in periculo mortis imminentis, teſtabitur, ceſſare fere tunc omnes ratiociniorum ſubtilitates & ſolam quaſi ſuperſeſſe hominis animalitatem.
- VII. Tribus: in hoſtem, pro gradu hoſtilitatis, omnia, quæ ſufficiunt, licent, vid. WOLF. l. c. cap. 3. §. 973. & qui, vitæ & membrorum inſidiatorem, non aliter, quam per præventionem avertere poteſt, juſte agit, dum eundem e medio tollit. Idem Autor §. 980. 1004. ſ. 1013. Et hoc non tantum de genere licitorum, ſed de claſſe juſſorum eſt. Famam enim & vitam defendentes non modo licite id facimus, ſed facimus, quod debemus. WOLF. §. 1033. utut modorum defendendi vitam & famam multa ſit differentia; adeo, ut abuſus vulgati: Fama & vita pari paſſu ambulant, ſtrenue ſit reprimendus. Id. §. 1636. & ante 978, ubi exponitur theſis: Jus, ſe defendendi eſt infinitum. Qua pudicitiam, vid. in ſpecie B. SIBRANDVS Jctus in diſſ. de queſt. an ſtupratorem violentum ſalva conſcientia occidere liceat. Roſt. 1700.
- VIII. Mundi in compendio conceptus omnia habet & fingendum, ac ſi dimicantes ſint ſoli homines in toto orbe, ceu ſummos tunc monarchas,

narchas, inter se æquales, obtineant jura belli, defensivi scilicet in quo vim vi repelli posse, lumen rationis non suadet tantum, vel permittit, sed jubet; media igitur in Rep. reviviscere etiam subinde statum naturalem, non est ambigendum, *vid. WOLF. l. c. §. 1014.* Latius hoc persequitur idem, Philosophorum Princeps, §. 561. *f. verbis: In civitate judicia succedere in locum belli privati; ubi judica cessant, seu quando copia judicis haberi nequit, bellum privatum adhuc licitum est. Judicium cessare dicitur momentanee, quando judex expectari non potest, sine certo periculo, aut damno.* Bellum privatum licitum, quanto versamur in loco, ab imperio civili vacuo. *Exempla cessationis momentanea sunt in aggressore, latrone, prædone, fure nocturno, debitore (hoc ultimum exemplum claudicat) fugitivo.* Continue cessant judicia, in mari, solitudine, insulis vacuis. Bellum privatum dicitur quasi momentaneum & in puncto consistere e. gr. si quis stricto gladio &c. *add. omnino GROT. de J. B. & P. Lib. 1. cap. 3. §. 2. n. 1. item GLAFEY Vernunft- und Völker-Recht, p. 309. v. Der status naturalis hat, durch Errichtung derer Staaten, unter einzelnen Personen, noch nicht aufgehört, & ante p. 306. §. 37. v. daß einige = = = darauf zu sehen heissen u.*

IX, Quoties igitur duo, vel hinc inde plures, in eum incidunt statum eamque stationem geographicam, ut omnino soli & ab implorando judice remoti sint, toties illi constituunt omnem societatem humanam in compendio. Qui autem tuto fugere potest, careat jure belli privati; fugiat enim, donec venerit ad tutelares. Verum, caveat sibi judex, ne a posteriori tranquillus, videat, quæ aggressus, in mentis perturbatione, non observaverat. Fugere, *legatur pius BRUNNEM. ad l. 2. C. ad. L. Corn. de Sicar. n. 7. f. v. si fuga non periculosa & dignitati dedecorosa: primum ictum expectare debere, exarmare, debilitare, armorum paritatem perpendere debere, est ex philosophia eorum, de quibus antea.* Aggressio omnino requiritur & autor rixæ adversarius; modo distinguatur graviter inter occasionem & causam, item inter autorem rixæ & pugnae. Nec negligendum, quod ipse in re illicita versans, queat

se violenter, contra excessus defendere. Quantum tribuendum sit brocardico: auf eine Maul-Schelle gehört ein Dolch, excusserunt alii, e. gr. HERTIUS PAROEM C. L. I. & quæ de existimatione ingeruntur, per art. 140. C. C. C. v. ohne Fährlichkeit, oder Verletzung seines Leibes, Lebens, Ehre und guten Leumuths nicht entweichen, &c. cum grano salis, in exemplo, sunt accipienda. Sed hæc a multis sunt deducta & expectantur casus circumstantiarum variantium, in filo actorum specialium. Consulantur DD. ad C. Crim. & specialissime OBRECHT *de necess. defens. c. 22.* qui significanter de fuga, pariter ac CLASEN & KRESS. distincte disferit. Ipse Poeta OVIDIVS lucernam præfert, versiculo suo, in *Lib. III, de arte amandi; Armaque in armatos sumere jura sinunt.*

SECTIO TERTIA,

SPECIALIOR.

ITUR PER CASVS.

1. **C**oncipiatur societas hominum, quos una eademque junxit cymba, vel navis & quærat, an illa, in summa esculentorum penuria, collegialiter deliberare & sorti committere queat, quis, ad conservationem reliquorum, septimus e. gr. sextus & sic porro, sit mandandus. In genere carnibus humanis vesci, miserandum quidem, non tamen nefarium appellat cibum, PVFEND. l. c. §. 3. Fames igitur & venter, auribus carens, consilia suppeditant desperata, quæ si in hanc inciderint moderationem, præstant mutuis aggressionibus & devorationibus. In exemplo, de septem Britannis, in vastum mare, opinione citius, abreptis, refert TVLPIVS quem legendum toti commendamus, in *Observ. medicis, Lib. I. cap. 43.* & ex eo ZIEGLER *ad Grot. de J. B. & P. C. 2. §. 3.* quod talem conventionem inierint famemque sedaverint, quodque superstites, ad terram delatos, judex ab homicidii nota absolverit. ZIEGLERVS l. c. non vult illi judici subscribere; PVFENDORF. in alia viam parans, circa ejusmodi casus rariores, judicium suspendit additque alium,

alium, de pluribus, per naufragium, in scapham, quæ nulli ex omnibus propria, conjectis, quorum nonnulli, propter scaphæ conditionem, ne omnes perirent, in mare, ad sortem projiciendi. Nos, absque hæsitacione decreta ejusmodi collegiorum fortuitorum approbamus. *Conf. Dent. XXVIII. v. 23. Reg. VI. v. 28. Thren. IV. v. 10.*

II. Silent igitur leges, in ejusmodi mundo particulari, diminutivo & fortuito atque licent, in resistentem communi conservacioni, omnia, quæ novum collegium in eundem vult statuere. Aliquid naturæ dandum, quæ, in extemporaneis ejusmodi, quæstionem ad Facultates Academicas mittere nequit. ERASMVVS in colloquio, quod inscribitur: *Naufragium*, refert casum resistentis, qua actum, cui acclamatum, quod una cum scrinio dandus sit in mare præceps. LEYSERVS, hoc excerptens, addidit: *Quæro, an ille, si ab opibus suis avelli se nulla ratione passus esset, præceps cum illis in mare dari potuerit?* Respondet: *Et puto, quod sic.* Nos, donec scrinium clarius descriptum, suspendimus votum.

III. Historia Jonæ Prophetae suppeditat exemplum, *vid. Cap. I.* Nequid approbari, quod factum, quoniam ratio decidendi erat falsa, quantum ad illos, qui in suspensionem, unum esse in culpa, incidebant & de sortitione collegiale formabant conclusum. Nos putamus, illos collegas fuisse homicidas, salva aliqua defensione, ex detecto corpore delicti & Jonæ confessione. Sed Jonas divino miraculo fuit salvatus. Num Propheta, qua placidum consensum, a propitius nota absolvendus, anquirere non placet.

IV. Formant Juris Universalis Doctores, Moralistæ & casuum conscientiarum rimatores varias species necessitatis, quæ nostrum non ingrediuntur circulum, quoniam in conceptu Collegii fortuiti, inter cujus membra aliquid tractatur, subsistimus. Alia omnia, ex principiis necessitatis per se, conservacionis, ex instinctu naturæ, communionis naturalis, vel aliunde veniunt dijudicanda. Qua ultimum, de communione, in eventum, salva, nemo, vel ante, vel post

EROTIVM elegantius scripsit. *vid. Lib. 2 de J. B. & P. c. 2. §. 6.* Quid liceat, turbata per casum fortuitum societate, speciales exaggerant scriptores, etiam Doctores ad L. Rhodiam de jactu, maxime LAVTERBACH. *qua diff. de equitate & extensione L. Rhodia, Tub. 1671.* omnium fortior est extensio, ab aqua ad ignem: *conf. de incendiis largiter scribentes.* Memorabile fit collegium fortuitum, si plures a pluribus prædonibus affiliuntur & unus & absque voto omnium, suam pecuniam, vel alia pretiosa ad avertendum insultus, expromit. *Add. VOGTII dissert. Kiel. de lytro incendiario, von Brandt-Schakungen.*

V. Turbatum dum concepimus societarem, quæri posset, num, inter medias turbas, citra notam rebellionis, dentur collegia fortuita & quid iuris circa illa. *Conf. LYNCKERI diff. de resistentia, quæ sit potestati, item KLEINII diff. de inobedientia impuni.* Detur casus & respondebimus. *Leg. Dn. AYRERI elegans scriptum, de quæst. an liceat hosti civem in rebellionem sollicitare, cujus opusculi occasio singularis videatur intus.*

VI. Diximus jam supra, in conceptibus coheredum, ex testamento, præsertim collegatariorum, cet. dari collegiorum fortuitarum ideas. Quoties enim, ut hoc repetamus, duo pluresve non ineunt societatem, sed in eam incidunt, toties nostrum thema adipiscitur partes. Litium consortes plane hinc sunt removendi, nisi forte aliquid obvenerit decidendum ex regula; in pari causa melior est ratio dissentientis, vel prohibentis. *vid. tit. ff. fam. ercisc. it. comm. divid. pariter ac ille pro socio & evolvantur DD. ad eosdem.*

SECTIO QVARTA.

SPECIALISSIMA,

DE CREDITORIBVS CONCVRRENTIBVS.

I. **L**iceat nunc provehi ad spinosam, non per se, sed propter defectum medicinæ legalis, materiam, de concursu creditorum. Præbet illa exemplum

exemplum scandali practici. Fingitur Labyrinthus, ut est in rubro vasti oporis SALGADI DE SOMOZA: nam res forer facile planissima & remoto terribili conflictu Mantziano, paucis comprehendenda tabulis. Qui *Ant. a MARA, vel potius Elia SCHNEEGASS* operosum tractatum, de *concurſu cred.* legit, exhorresceret facile, ad innumeras errorum tot virum magnorum, in omnibus paginis, allegationes. Sed fluctus sunt, quos facit in simpulo pseudonymus ille Autor. Inspiciantur novæ leges in Germaniæ Terris: colligantur navi & accedat deterſio per unum folium edictale. Legantur, ex cameli onere, unus vel alter scripor, von der Verbesſerung des Justiz-Wesens.

II. Ubi collegium, ubi vota, ibi quæſtiones pluralitatis. Omnium præcipua est quæſtio, qua collegium fortuitum creditorum, qui res debitoris, autoritate judicis, ut communes, ad ſententiam prioritatis & distributionem usque, possident, *vid. rubr. tit. pandectalis*, qui est editionis corporis juris non-vitiosa; Alia enim inscribit *tit. de privilegiis creditorum: Num major pars creditorum queat, pluralitate votorum, reliquis imponere necessitatem remittendi? Quæſtio est magistralis.* Affirmantes in numerato habent, *l. 7. §. 19. § l. 8. f. ff. de pact.* Verba benevola, quæ leguntur, sunt omnino, juxta principia, de receptione juris Romani integrali, extantissima. Pingunt collegium creditorum, *v. si convenerint in unum & communi consensu declaraverint, quota parte debiti sint, &c.* Exprimuntur eventualia. Sed habet hæc rosa spinas: Nonnullas ſenitt, qui legit, Mevio, carentem, *diff. BOEHMERO Præſide Hal. 1729. hab. de pacto remissorio, modo concursu.* Legatur, a decernente, dictus MEVIVS, *Cap. 3. discuss. levam. inopia debitorum, a n. 81. & habebitur nubes.*

III. Jus Hamburgense regulam tenet, exceptionem facit. Commentarium habet, qui perlustrat *diff. inaug. Wiederholdinam, anno 1744. Rostochi defensam de Levamine singulari, inopia debitorum, Jure Hamb. introducto, ad ord. spec. vulgo: Die Galliten-Ordnung.* Plena est illa assertionum & allegatorum, tam scriptorum majorum, quam minorum. Textus sapientissimus plene est insertus. Inspiciatur

ciatur summa §. IO. Dantur Jura alia huic Hamb. consonantia. Addatur §. II. de quaestione, an talis actus debeat esse publicus, quæ absolvitur verbis Bœhmerianis: *Debitor communis sibi optime consulit*. Varia possibilia emergentia repetere hoc loco non lubet.

IV. Judicem vocat lex vexata in subsidium. Certe nostrum hoc Collegium plane est anomalon, quia agitur de cujuscunque membri numeris amittendis, jactandis und niemand, uti est in dictorio, kann über des andern Beutel votiren. Prudentia & tedium litis, de jure communi, avertunt controverfias supprimuntque. Regula: In pari causa melior est ratio prohibentis, siye contradicentis, v. l. 28. ff. comm. divid. l. 8. de S. P. U. vires suas exserit, medias intertricas. Quæstio: an & quatenus qua pœnas fileant die Gallischen Ordnungen, in casibus remissionum, est odiosa: Textus passim minantur, non obstante, distinguentes tamen, in genere. Qua commiseratione dignos, quos nempe bellum, aqua & ignis desolaverunt, reservemus nobis aliquem imperativum ex pluralitate.

V. Hac, qua remissiones: Qua dilationes, proniora plane sunt jura & nostro Collegio tribuunt, auctoritatem, dandi easdem, ex pluralitate votorum, vid. l. f. C. qui bon. ced. Excolit Jus Hamb. modum & LVDOVICI Cap. I. des Concurs-Processen, §. 3. practicissime instruit atque omnia tractat juxta principia Collegiorum, v. die meisten Stimmen: in zweien Haufen getheilet &c. Limitationes particulare addidit. Occasiones inopiæ parabunt viam, ad dandum probo viro dilationem, ad quinquennium usque utut non sit exacte solvendo. In regula requirimus sufficientiam bonorum & æquilibrium nominum passivorum atque inventarii. Debitoris bonitas moralis facit utramque paginam. Securitatis ratio habebitur omnino, sed absque vexatione boni viri. Judex sit arbiter, ex facto & jure atque ratione status. Reip. enim interest conservare cives & obstarè paupertatibus eorum, ne plateæ scatant mendicis. Recogitet quilibet torvus creditor quid sit in virtute illius: *Hodie mihi, cras tibi*. Persuasiones sequator imperativus.

VI. Ita

VI. Ita semper sentiemus, manentes in definitionis juris regia. Varia ventilanda tamen sunt problemata. E. gr. An biceps bilingvisque sit habendus, qui duas pluresve summas praetendit? Resp. quod unico gaudeat voto; junctim sumtis, ad alium finem, summis. *Conf. l. 9. pr. ff. de pact. § Jus Hamb.* An usurae sint computandae? Solet affirmari, cum allegatione dicte legis. Sed tacemus plura, quae vel apparuerunt nunquam, vel ex pelvi etiam fieri possent fulgura. Arbitrabitur, in multis casibus judex. Quid enim, si, inter dissentientes, sint, quorum nomina non forent liquida? plane excluderemus illos, vel ad consentiendum cogeremus, nisi in continenti fecerint liquidum. Paucis: praeferatur, hoc loco, etiam quovis judice autore, qui generales dilationes, pro rebus natis, concedit, multo tamen breviores, ne violetur regale, indulta concedendi, mitior opinio. Legantur scriptores, de induciis & indultis moratoriis speciales & omnino evolvatur, *alleg. MEVII Tr. de levamine inopiae debitorum*, item CAPZOVII *ahorumque sic dicta Asyla debitorum*.

VII. Notiones literarum respiratoriarum, *derer Anstands-Briefe*, quae etiam *eyserne* appellantur, sunt elegantes. Culpa foret lata, praetervidisse *med. 12. Leyserianam, qua rubrum quartum: Judex inferior inducias debitori obaerato, ex justa causa, indulgere potest.* Vult legi, quod facile, quia opus illud est in multorum manibus. Fit comparatio ejusmodi decreti, cum indultis Principum & absolvitur verbis: *Denique induciarum, a judice concessarum, breve, (comparative) tempus esse debet. vid. allegati textus & FABER in Cod. Lib. 1. tit. 9. def. 17.* qui statuit, quod Princeps ad quinquennium non sit alligatus, Omnino sint inter judicis consideranda, jura beneficiorum, particularis solutionis, offerendi; & dationis in solutum.

VIII. Quoties concursus creditorum formalis (distinctionem inter concursum univversalem & particularem, nihil curamus) oboritur, quaestiones emergunt frequentes, per deliberationes, in effectu collegiales, determinandae. Agiter a) de curaore bonorum, b) de actore communi constituendo, c) de locationibus, d) de subhastationibus,

C

tionibus,

tionibus, e) de pecunia asservanda, vel mutuo danda, aut alias bene vertenda. *vid. omnino* LUDOV. c. 4. §. ult. f) de variis oeconomicis, g) de rationibus reddendis, h) de censura scriptorum, i) de remediis suspensivis, in variis quaestionibus, quomodo, & quorsum & aliis. In omnibus hisce datur proponens, vel in conventibus, vel in literis circularibus; dantur libera vota, vincit eorum pluralitas, nec praecise cujusvis creditoris, minutioris summae & quartae praesertim quintaeve alumni, curatur vel captatur cooperatio. De eventu nulli dissentienti teneantur concludentes.

ADDI-

ADDITAMENTA.

- I. Dantur illustrissima Collegia & Corpora fortuito enata. Roma præbet exemplum singulare; si fabula est vera. vid. RICHARDI diff. de Roma ante Romulum condita.
- II. Ecclesia primitiva fuit Collegium. Legantur verba: Sage es der Gemeinde. Volvantur Evangelistæ & Acti Apostolorum. Conf. elegans diff. Theol. Helmst. MEIERI, de politia, primitivæ ecclesiæ.
- III. Clamor populi arguit seditionem, non Collegium: Vid. B. BOEHMERI diff. de injustitia vocationis ad clamorem populi hab. Hal. 1705.
- IV. Jura, quæ creditores sua accipientes, pro rata, ad expensas tenent, sunt aliis, quæ unam, pro omnibus mactant victimam, æquora.
- V. Jactus, sive ejectio, in discrimine maritimo, quo sub rubro legatur Ven. Pater BOEHMERUS, non fit absque præsidio & pravia consultatione, an? & quid? Leg. Alter folius,

A 3

inter

inter Jctos, illustris, BOEHMERUS, de servaticio, vom Berge-Lohn, S. 7.

VI. Testamentum in vasto mari conditum, est priorlegiatum.

VII. Omne Convivium, respectu convivarum, est collegium fortuitum, habens sua etiam jura singularia. Placet excerpere Erasmi Roderodam. Colloquium fabulosum. Polymuthus: Ut non, ita ille, decet civitatem bene constitutam esse sine legibus & Principie, ita nec convivium oportet esse *ἀναρχον καὶ ἀνομιον.*

Galvasinus respondet: Perplacet, ut unus, totius populi nomine, respondeat.

Polymathus: Heus puer! adfer huc talos: Horum suffragiis decernetur regnum, cuicunque faverit Jupiter. Euge! Eutrapelo favet Jupiter.

Eutrapelus: Quod felix faustumque sit, huic convivio! Primum edico, ne quis heic proferat &c. Si quid incidet
rit

rit controversiæ, Gelasius arbiter ac
judex esto. Qui legi parere noluerit,
abito. Bene, imponatur silentium: Detur con-
siliū abeundi, rixoso, spurca, injuriosa, etiam
de absentibus & publica insulse loquendi, ejicia-
tandem. Lites, de præcedentia, componantur
placide, in possessorio. &c. &c. Recte sentit
Grotius, quod omnes virtutum cultores sint ju-
dices vitiosorum. An, in limine concivis queat fie-
ri pactum venale non eliminando discursus? cum
distinctione venit affirmandum. Solet inter-
dum, sub discessum dici: *Wir haben nichts ge-
sprochen.* Tandem explicetur diæterium: Inter
pocula non est disputandum. Cogitetur
de deipnosophistis, solipsis, soliloquis & alios in-
terrumpentibus. Legatur Erasmi Coll. 5. v.
Convivium prophanum. Hospes, ita
habetur, alloquitur convivas: Ego ve-
stu facilitate fretus, familiariter vos
vocari sum ausus. Omnium convi-
varum interest, servari leges inviola-
biles. Conf. WILDUOGEL, de legibus con-
viviorum & JENICHEN, Von den Gast-
mahlen der alten Deutschen.

FINIS.

rit controversia. Gelatinus arbitrat
 iudex esto. Qui legi parere nolu-
 erit. Bene impendit hunc: Deum con-
 stantem abendi, nixolo, sicut, in nixolo, etiam
 de abentibus & publica inale loquendi, etiam
 tandem. Lites, de precedenti, componuntur
 placide, in possessione, etc. etc. Recte sunt
 Grotius, quod omnes virtutum cultores sint in
 dices victorum. Ad in limine concipiuntur
 si pactum verale non eliminando discant, cum
 distinctione venit affirmandum. Sicut inter-
 ducit, sub dictum dicit: Sicut dicitur in
 scriptis. Tandem explicatur dicitur: Inter
 pocula non est disputandum. Cogitatur
 de deponitibus, solipsis, solilodis & alio-
 rum. Convivium prophanum. Hopes, in
 habetur, alioquitur convivas: Ego vo-
 su facilitate fectus, familiariter vos
 convocari sum aulus. Omnium convi-
 vium interet, servati leges involu-
 biles. Conf. Wubogen, de legibus con-
 viviorum & fectis, non de Grotio
 in hunc per altem dicitur.

FINIS

controverſiæ, Gelafinus arbiter ac
 eſto. Qui legi parere noluerit,
 Bene, imponatur ſilentium: Detur con-
 beundi, rixoſo, ſpurca, injurioſa, etiam
 ntibus & publica infulſe loquendi, ejicia-
 . Lites, de præcedentia, componantur
 in poſſeſſorio. &c. &c. Recte ſentit
 , quod omnes virtutum cultores ſint ju-
 ioſorum. An, in limine concivis queat fie-
 m venale non eliminando diſcurſus? cum
 one venit affirmandum. Solet inter-
 b diſceſſum dici: Wir haben nichts ge-
 . Tandem explicetur diſterium: Inter
 non eſt diſputandum. Cogitetur
 ſoſophiſtis, ſolipſis, ſoliloquis & alios in-
 ventibus. Legatur Erasmii Coll. 5. v.
 vium prophanum. Hoſpes, ita
 , alloquitur convivas: Ego ve-
 lilitate fretus, familiariter vos
 ſum auſus. Omnium convi-
 intereſt, ſervari leges inviola-
 Conf. WILDUOGEL, de legibus con-
 ſorum & JENICHEN, Von den Gaſt-
 ahlen der alten Deutſchen.

FINIS.

